

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-06
Besvaras senast
2023-11-15 kl. 12.00

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2023/24:214 EU:s avtal med och finansiering av Kubas regim

År 2016 undertecknades ett avtal mellan EU och Kuba. Det var ett politiskt dialog- och samarbetsavtal, kallat PDCA. År 2017 godkändes det av EU-parlamentet, och sedan dess har alla EU:s medlemsländer, utom Litauen, ratificerat avtalet. Avtalet ratificerades även av Kuba. Det sades att avtalet innebär att EU:s relationer med Kuba förs in under en enhetlig ram. Inom denna ram var det meningen att EU skulle kunna upprätta en årlig människorättsdialog med Kuba, tillsammans med flera andra politiska dialoger. Detta var naturligtvis en naiv tro.

Avtalet har inte lett till förbättringar av situationen för de mänskliga rättigheterna på Kuba. Tvärtom finns det i dag över 1 400 politiska fångar på Kuba. Den kommunistiska diktaturen på Kuba har förvägrat sitt folk de mest grundläggande medborgerliga fri- och rättigheterna i över sex decennier.

Samma regim har fungerat som en entusiastisk sovjetisk och rysk proxy, som aktivt deltagit i utländska interventioner från Angola till nu Ukraina. Utöver detta har Havannaregimen aktivt arbetat för att undergräva demokratin i hela regionen, med en direkt roll i att stödja diktaturer i Venezuela och Nicaragua.

EU finansierar också olika utvecklingsprojekt som stöder förtryck och bristfälliga totalitära institutioner. För närvarande finansierar EU enligt uppgift 80 projekt på Kuba till ett värde av 155 miljoner euro. Finansieringen riktas till organisationer kopplade till regimen. Men det mesta av EU:s stöd går via FN som förmedlar medlen. Detta händer medan den kubanska diktaturen inte tillåter särskilda rapportörer för mänskliga rättigheter att resa till Kuba för att besöka politiska fångar, aktivister eller egenföretagande kubaner. FN-hjälp anklagas också för att användas av regimen mot befolkningen.

Faktum är att EU:s finansiering av tyranni på Kuba endast har tjänat till att uppmuntra förtrycket. De miljarder som Europa skjutit till genom PDCA med den kubanska regimen och Parisklubbens kreditlinjer och efterlåtelse av lån har inte nått Kubas folk. Den har finansierat regimen som förtrycker dem.

Efter Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har den kubanska regimen förklarat fullt stöd till den ryska aggressionen och fördjupat sitt samarbete med Ryssland såväl som de ryska allierade Belarus och Iran.

I mars, innan kubanska trupper skickades till Europa, träffades Raul Castro och Nikolai Patrusjev, sekreterare för Rysslands säkerhetsråd, i Havanna för att anpassa sina militära prioriteringar till varandra. De drog slutsatsen att det fanns ett behov av ett större samarbete mellan deras arméer i frågor som "hot från väst" och att motverka "färgrevolutioner" på Kuba och i Europa.

Tidigare i år uttalade statsrådet, under Sveriges ordförandeskap i Europeiska rådet, i ett svar på en skriftlig fråga (2022/23:598) att "regeringen ser med oro på den fortsatta negativa utvecklingen i Kuba och den kubanska statens repressiva agerande" och att "det kan konstateras att PDCA-avtalet nu har tillämpats provisoriskt i drygt fem år och regeringens bedömning är att det finns skäl som talar för en översyn av EU:s engagemangspolitik och PDCA-avtalet, inklusive EU:s bistånd till Kuba".

I ett svar på ytterligare en skriftlig fråga (2022/23:910) om varför inte statsrådet vidtog några åtgärder för att under det svenska ordförandeskapet initiera en översyn av PDCA svarade statsrådet att "som EU-ordförande var Sveriges roll att verka för sammanhållning och samordning i EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Det hade därför varit försvårande att i denna roll driva en linje som går emot den EU-gemensamma linjen."

Statsrådet skrev också i sitt svar att han står fast vid att en översyn av PDCA är befogad och att "Sverige har nu lämnat över ordförandeskapet i EU till Spanien och kommer därför att verka för att en översyn av PDCA sker. Detta sker genom att inom EU-samarbetet ta upp frågan för diskussion samt genom att samla stöd från andra medlemsstater för linjen att en översyn nu är befogad."

Av denna anledning vill jag fråga statsrådet Johan Forssell:

Vilka åtgärder har statsrådet nu vidtagit inom EU-samarbetet för att få till stånd en översyn av avtalet, och vilka andra åtgärder tänker statsrådet vidta för att stoppa finansieringen av regimen på Kuba?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck